

Izabela Wiencek

Wstępne sprawozdanie z prac nad bazą online oraz przewodnikiem "Biblioteki po skasowanych klasztorach : historia, znaki własnościowe, źródła"

Hereditas Monasteriorum 1, 429-430

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zespół VIII

Izabela WIENCEK

Gabinet Starych Druków

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie

Wstępne sprawozdanie z prac nad bazą online oraz przewodnikiem *Biblioteki po skasowanych klasztorach: historia, znaki własnościowe, źródła**

Od września 2012 r. w projekcie *Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku w XVIII i XIX w.: losy, znaczenie, inwentaryzacja* bierze udział Gabinet Starych Druków Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie (dalej: GSD BUW). W ramach współpracy do Portalu Wiedzy zostanie dodana baza poświęcona bibliotekom skasowanych klasztorów, która będzie nosić nazwę *Biblioteki po skasowanych klasztorach: historia, znaki własnościowe, źródła*. Znajdą się w niej adnotowane hasła bibliotek skasowanych klasztorów z dołączonym materiałem źródłowym: zdjęciami zapisów i znaków własnościowych. W przyszłości planowane jest opublikowanie monografii – przewodnika pod tym tytułem.

Od ponad 50 lat w BUW prowadzone są badania proveniencyjne starych druków – każda książka jest poddawana oglądowi pod kątem przynależności do osób i instytucji w ciągu wieków, co ma służyć odtworzeniu drogi, jaką przeszła od momentu wydrukowania do chwili włączenia jej do księgozbioru BUW. Oczywiście rzadko udaje się uzyskać kompletną informację o tym, jak wyglądały przez stulecia *fata libellorum*, od pierwszego do ostatniego posesora. Jeśli chodzi o pozostałości księgozbiorów klasztornych, do tej pory w zbiorach BUW udało się zidentyfikować książki pochodzące z około 120 bibliotek (przypuszczalne szacunki to w sumie około 10 000 woluminów), które należały do klasztorów skasowanych w XVIII–XIX w. na terenie dawnej Rzeczypospolitej. Ich znaczna część znalazła się w BUW w 1819 r., w wyniku tzw. akcji Lindego.

Zdecydowano, że na potrzeby tej bazy opracowanych zostanie początkowo około 100 haseł bibliotek tych skasowanych klasztorów, z których w zbiorach GSD BUW zidentyfikowano co najmniej trzy książki. Do połowy stycznia 2013 r. gotowych będzie 20 haseł.

Zgodnie z przygotowanym przez zespół schematem hasło obejmie materiał zgrupowany w trzech strefach: 1) informacja o bibliotece, 2) ilustracje, 3) źródła. W pierwszej strefie znajdują się m.in. różne formy nazw bibliotek klasztornych używane w zapisach i znakach własnościowych oraz syntetycznie ujęta historia i charakterystyka biblioteki (poszczególne etapy jej rozwoju, informacja o nabytkach i ubytkach, postaciach z nią związanych). W strefie ilustracji zostaną umieszczone zdjęcia wybranych proveniencji, z odpisem ich treści *in extenso* i ewentualnym komentarzem. W strefie źródeł natomiast znajdzie się informacja o dawnych katalogach i inwentarzach oraz o nowszej literaturze, na której podstawie sporządzono hasła.

* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Scientific work financed by the Ministry of Science and Higher Education under the name of the “National Programme for the Development of Humanities” in the years 2012–2016.

Ryc. 1. Wybrane charakterystyczne grzbiety książek należących do różnych bibliotek klasztornych, obecnie w BUW. Fot. K. DĄBROWSKA